

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, r.

Znak: WZPS-3.431.3.6.2023.MW

**Pani
Barbara Sykucka
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Pyrzycach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 10-12 stycznia 2023 r. kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach. Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibie jednostki kontrolowanej, przy ul. Młodych Techników 7 w Pyrzycach. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli. Zakres kontroli obejmował realizację zadań powiatu wynikających z art. 19, art. 20 i art. 112 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, strukturę organizacyjną jednostki oraz kwalifikacje zawodowe pracowników.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 4 lipca 2023 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami¹.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach działa w oparciu o Statut oraz Regulamin organizacyjny. Regulamin wymaga aktualizacji w zakresie faktycznie realizowanych zadań powiatu przez Centrum, o czym Dyrektor Centrum została poinformowana w trakcie kontroli. Wszystkie stanowiska pracy funkcjonują w oparciu o indywidualne zakresy czynności obowiązków i odpowiedzialności ustalone przez Dyrektora Centrum.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna

W PCPR w Pyrzycach nie ma wyodrębnionego stanowiska zastępcy dyrektora.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach posiada własne przepisy kancelaryjne i archiwalne. Poddane kontroli decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej były zgodne z instrukcją kancelaryjną. W Centrum został wyznaczony koordynator czynności kancelaryjnych. Z uwagi na ustanie zatrudnienia pracownika, któremu powierzono to zadanie, konieczne jest powierzenie tego zadania innemu pracownikowi, do czego Dyrektor Centrum zobowiązała się w trakcie kontroli.

Jednostka nie posiada adresu ePUAP w Elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej.

W czasie czynności kontrolnych ustalono, że PCPR w Pyrzycach nie realizuje zapisu § 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków. W siedzibie jednostki nie było udostępnionej informacji o trybie składania i rozpatrywania skarg i wniosków.

Dyrektor Centrum oraz pracownik socjalny posiadają odpowiednie kwalifikacje, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Do dnia zakończenia kontroli powiat pyrzycki nie posiadał strategii rozwiązywania problemów społecznych. Dyrektor PCPR poinformowała zespół kontrolujący, że strategia na lata 2023 – 2027 jest w trakcie opracowania i konsultacji. „Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest obligatoryjnym dokumentem, który musi posiadać każda jednostka samorządu lokalnego i regionalnego”². W związku z powyższym zadanie powiatu określone w art. 19 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej nie było realizowane.

Powiat pyrzycki w latach 2016 - 2022 posiadał uchwaloną Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategia zawierała szczegółową diagnozę sytuacji społecznej powiatu pyrzyckiego, na podstawie której ustalono kierunki działań, w dokumencie określono wskaźniki i rezultaty.

W Strategii wskazano m.in. konieczność rozwoju infrastruktury społecznej poprzez utworzenie m.in. mieszkań chronionych, ośrodka wsparcia dla osób starszych oraz prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Określenie w Strategii takich działań wynikało ze zdiagnozowanej sytuacji społecznej w powiecie pyrzyckim. Należy podkreślić, że dokument opracowano po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami. Pomimo stwierdzonych potrzeb, nie podjęto działań zmierzających do zapewnienia wsparcia w ww. formach. Ponadto nie prowadzono monitoringu i ewaluacji strategii, trudno jest więc stwierdzić, czy faktycznie nie było potrzeby tworzenia ww. jednostek. W okresie podlegającym kontroli Powiat Pyrzycki nie realizował ww. zadania, wynikającego z art. 19 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej.

Powiat pyrzycki nie prowadzi Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Część zadań przewidzianych dla OIK jest realizowana przez Punkt Interwencji Kryzysowej, funkcjonujący przy PCPR w Pyrzycach. Mieszkańcy powiatu pyrzyckiego, będący w stanie kryzysu mogą skorzystać z pomocy prawnej i psychologicznej. W sytuacjach nagłych wymagających

² Źródło: Sierpowska Iwona, Pomoc społeczna. Komentarz, wyd. VI, publikacja WKP 2023,

natychmiastowej interwencji uruchamiana jest pomoc poza godzinami pracy Punktu, także w dni wolne od pracy. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w uzasadnionych przypadkach, osobom będącym w stanie kryzysu udzielana jest pomoc w formie schronienia do 3 miesięcy. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że powiat nie posiadał zabezpieczonych miejsc schronienia w przypadku konieczności udzielenia tej formy pomocy. Dyrektorka Centrum poinformowała, że cyt.: „Sprawa jest rozwiązywana poprzez znalezienie schronienia w domu samotnej matki, bądź w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego lub Zespołu Szkół nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego”. Przedstawione rozwiązanie nie gwarantuje prawidłowej realizacji tego zadania. W świetle powyższego powiat pyrzycki nie zapewniał schronienia w ramach interwencji kryzysowej.

Powiat musi być przygotowany organizacyjnie na realizację zadań określonych w ustawie. Poza samodzielną realizacją zadań nałożonych na jst, ustawa o pomocy społecznej daje możliwość zlecenia realizacji zadań ustawowych, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie, organizacjom pozarządowym oraz podmiotom prowadzącym działalność w obszarze pomocy społecznej.

Ponadto, powiat mógł uzyskać wsparcie finansowe w ramach programu rządowego w zakresie realizacji zadania własnego, polegającego na prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w ośrodku wsparcia „Senior+”. Powiat pyrzycki nie aplikował o środki finansowe na realizację tego zadania, pomimo wskazania w strategii konieczności utworzenia ośrodka wsparcia dla osób starszych.

Powiat pyrzycki realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej dotyczące udzielania poradnictwa specjalistycznego, w ramach funkcjonującego przy PCPR Punktu Interwencji Kryzysowej. Poradnictwo jest realizowane w formie pomocy prawnej i psychologicznej. Mieszkańcy powiatu pyrzyckiego są informowani na bieżąco o dostępnych formach pomocy przez pracowników Centrum. Ponadto na stronie internetowej Centrum znajduje się wykaz instytucji świadczących niezbędną pomoc.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że na terenie powiatu pyrzyckiego funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie. W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach wydało łącznie 22 decyzje dotyczące umieszczenia w DPS. Na dzień kontroli 1 osoba oczekiwała na umieszczenie w ww. Domu.

W skontrolowanych decyzjach rozstrzygających postępowanie administracyjne pod kątem zgodności z k.p.a, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) we wszystkich skontrolowanych decyzjach nie wskazano Starosty Pyrzyckiego jako organu administracji publicznej wydającego decyzje;
- 2) we wszystkich skontrolowanych przypadkach nie wskazano upoważnienia Starosty Pyrzyckiego na mocy, którego decyzje zostały wydane przez Dyrektora PCPR w Pyrzycach;
- 3) w decyzjach administracyjnych wymienionych na str. 7-8 Protokołu w punktach 1,2,5,8-12,14-22 nie było pouczenia strony o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania zgodnie z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.;
- 4) decyzja wymieniona w pkt 2 na str. 7 protokołu nie posiada informacji, która decyzja została zmieniona - brak jej numeru i daty wydania;

5) w sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 8,9,12 na str. 8 protokołu, w których osoby skierowane do DPS zrezygnowały z pobytu w placówce, nie stwierdzono wygaśnięcia wydanych w tej sprawie decyzji;

6) w dokumentacji brakowało daty odbioru decyzji - odbiór decyzji przez osoby umieszczone w DPS był potwierdzony osobistym podpisem strony na decyzjach, bez daty;

7) w decyzji wymienionej w pkt 13 na str. 8 protokołu brakowało potwierdzenia odbioru decyzji przez pełnomocnika osoby umieszczanej w DPS.

W trakcie czynności kontrolnych dokumentacji dotyczącej umieszczonych osób w DPS stwierdzono, że dokonano prawidłowej kwalifikacji typu domu, w aktach spraw znajdowały się kserokopie zaświadczeń lekarskich, z których wynikała zasadność do umieszczenia w ww. placówce.

Decyzje wydane przez PCPR w Pyrzycach wydawane były zgodnie z terminami załatwiania spraw administracyjnych określonymi w k.p.a.

Starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór m.in. nad działalnością domów pomocy społecznej. W kontrolowanym okresie PCPR w Pyrzycach przeprowadziło kontrolę w Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie. Kontrola dotyczyła poziomu świadczonych usług przez DPS w okresie od 01.01.2022 r. do dnia kontroli. Z przeprowadzonej kontroli w DPS został sporządzony protokół, nie wydano zaleceń pokontrolnych. Według planu kontroli, PCPR w Pyrzycach w roku 2023 przeprowadzi 4 kontrole w Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie.

Zespół kontrolny ustalił, że Powiat Pyrzycki realizował zadanie z zakresu szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej oraz doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Tematyka szkoleń była zgłaszana przez gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że sprawozdania przekazywane Wojewodzie Zachodniopomorskiemu za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej przesyłane były terminowo.

Sprawozdanie z działalności PCPR w Pyrzycach przedłożone Radzie Powiatu zawierało informacje o zrealizowanych zadaniach oraz wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022 została przekazana Radzie Powiatu Pyrzyckiego oraz Sejmikowi Województwa Zachodniopomorskiego w ustawowym terminie.

Analiza przedkontrolna sprawozdania MRiPS - 06 za rok 2021 wykazała, że PCPR w Pyrzycach prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że na terenie powiatu pyrzyckiego prowadzony jest Punkt Interwencji Kryzysowej, a nie Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Powiat pyrzycki nie prowadzi ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie powiatu pyrzyckiego funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób przewlekle i psychicznie chorych i z upośledzeniem umysłowym w Mielęcinie dla 30 osób, oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowielinie dla 35 osób. Jednostki prowadzone były przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Pyrzycach.

Z uwagi na brak zgłoszeń uprawnionych osób, w kontrolowanym okresie nie realizowano pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia oraz pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy.

W kontrolowanym okresie Centrum podejmowało również inne działania, szczegółowo opisane na str. 12 Protokołu, wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

Za stwierdzone w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości odpowiedzialny był Dyrektor PCPR w Pyrzycach.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam:

jako zalecenia zwykłe:

w obszarze decyzji

1. sporządzanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami określonymi w art. 107 § 1 k.p.a.,
2. doręczanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami określonymi w art. 40 § 1, 46 § 1 k.p.a.,
3. w przypadku decyzji bezprzedmiotowych, stosowanie art. 162 § 1 k.p.a.,

w obszarze dokumentów programowych powiatu

1. opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wraz z prowadzeniem monitoringu wskaźników realizacji założonych w tej strategii działań, zgodnie z art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej,
2. koordynowanie realizacji Strategii, zgodnie z art. 112 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej,

w obszarze dokumentacji PCPR

1. wzmożenie nadzoru nad sporządzaniem sprawozdawczości,
2. podjęcie działań mających na celu realizację § 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków,

jako zalecenia znaczące:

w obszarze pomocy dla klienta

1. podjęcie działań mających na celu zapewnienie schronienia w ramach interwencji kryzysowej,
2. podjęcie działań mających na celu zapewnienie wsparcia w mieszkaniach chronionych i powiatowych ośrodkach wsparcia, o których mowa w art. 19 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto zasadnym jest utworzenie adresu ePUAP w Elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

...

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego

Tomasz Wójcik
I Wicewojewoda

Właściwy podpis i pieczęć na oryginale

Do wiadomości:
Starosta Pyrzycki
Stanisław Stępień